

Nieuwsbrief

Van het bestuur

Zoals het er nu voorstaat, zal de voor eind mei geplande algemene ledenvergadering niet kunnen doorgaan. Een nieuwe datum zal bekend worden gemaakt zodra de overheidsrichtlijnen dat mogelijk maken, maar dat zal wel na de zomer worden. Op de vergadering hoopt het bestuur de beleidsvoornemens voor de komende jaren te kunnen presenteren. Een plan om het aantal bestuursleden te kunnen uitbreiden zal daar deel van uitmaken.

Ad Intema zal niet herkiesbaar zijn als bestuurslid. Leden die mede vorm willen geven aan de bestuursvoornemens van Zeemanshoop worden uitgenodigd zich kandidaat te stellen.

De reconstructie van de administratieve automatisering van Zeemanshoop nadert momenteel zijn einde. Het bureau dat zich daar op professionele wijze mee bezig houdt, verwacht dat de werkzaamheden nog deze maand afgerond kunnen worden. Het nieuwe systeem is gericht op volledige digitalisering van de administratie, waarbij het papieren archief zoveel als mogelijk wordt afgeschaft. Bestuursleden hebben vanuit huis toegang tot het systeem en kunnen van daaruit hun werk doen. Ook de site van Zeemanshoop maakt deel uit van dit systeem.

Als er persoonsgegevens bewaard worden komt gelijk de Algemene

Verordening Gegevensbescherming om de hoek kijken. Zeemanshoop verwerkt die gegevens uiteraard in overeenstemming met de wet en de bewaarde gegevens zijn alleen voor intern gebruik. De meesten van u hebben daartoe in het verleden een verklaring ondertekend. Degenen die dat nog niet gedaan hebben, zal metertijd gevraagd worden dit alsnog te doen.

Het College heeft ongeveer 360 leden waarvan er zo'n vijftien regelmatig regelmatig de sociëteit bezoeken. Zo'n driehonderd leden zijn tamelijk onzichtbaar. Om het onderlinge contact tussen leden een impuls te geven, overweegt het bestuur om een digitaal ledenboek in te richten. Daar kunnen leden al of niet met pasfoto, hun gegevens en hun interesses plaatsen. De toegang tot de site en dit ledenboek in het bijzonder, worden uiteraard streng beveiligd.

Plaatsing zal alleen gebeuren met uitdrukkelijke toestemming.

Op financieel gebied is er over 2019 is er een bescheiden positief resultaat te melden. In ieder geval dit jaar zal het vermogen in aandelen en het rendement erop echter zwaar te lijden hebben onder de huidige marktomstandigheden. Het College mag zich echter gelukkig prijzen met een sterke financiële positie. Over dit onderwerp hoeft het bestuur zich voorlopig geen zorgen te maken.

Het vertegenwoordigen van Zeemanshoop in maritieme organisaties ligt praktisch stil om de doo-eenvoudige reden dat er weinig

activiteiten worden ontplooid.

Het bestuur ziet u metertijd graag weer gezond en wel terug op de sociëteit. Het valt echter niet uit te sluiten dat er leden zijn die door Covid in hun directe omgeving al gevallen van ziekte of zelfs overlijden meemaken. College Zeemanshoop is er ook voor de bevordering van het welzijn van de aangesloten leden. Mocht het nodig zijn, laat u dan niet weerhouden om daar beroep op te doen. Het bestuur is per mail en telefoon gewoon bereikbaar.

Dát waren nog eens tijden

AGENDA

In verband met de Corona uitbraak zijn alle bijeenkomsten van het College tot nader bericht afgelast.

Contributie

Denkt u nog even aan de contributie voor Zeemanshoop?

Op 1 april hadden 168 van de 367 leden de contributie overgemaakt. Dat is 46% en een beetje teleurstellend.

De contributie bedraagt €17,50 per jaar. Mocht u dit bedrag, meer mag ook, nog niet hebt overgemaakt dan kan dat op rekening :

NL49 INGB 0000 589 383 tnv Koninklijk College Zeemanshoop met vermelding van uw naam. Vanuit het buitenland overmaken vergt als Swift of BIC-code **INGBNL2A**.

KCZ Artikelen

De volgende KCZ artikelen zijn nog te verkrijgen bij het secretariaat:

Postzegels met logo ZMH, vel 10 stuks - € 10,-

Margrietspeldje - € 17,50

Pet - € 15,-

Stropdas - € 15,-

Boek Content - € 17,50

6 kaarten Fred Boom + enveloppen - € 5,-

Vlag met nummer ZMH, 40 x 60 cm, ¾ kleeds - op aanvraag

Idem, 80 x 120 cm, 1½ kleeds - op aanvraag

Jubileumboek 150 jaar Zeemanshoop door Mr. J.H. van den Hoek Ostende, 108 pagina's - € 17,50

Ook zijn er nog enkele kalenders 2020 te verkrijgen € 10,-

Quarantainestation Heijplaat voor zeelieden met besmettelijke ziekten aan de Nieuwe Maas.

Quarantainestation Heijplaat

De inrichting

In 1934 is de Quarantaine-inrichting geopend. Het complex bestond uit een afgesloten terrein van zes hectare met een voetbalveld en een eigen steiger in de rivier en aanvankelijk tien gebouwen: een portiersgebouwtje, een mortuarium - met stenen onderzoekstafel, een officiersbarak, een zusterhuis, een isolatie- of ziekenbarak, het woonhuis van de beheerder, een chloorhuisje, een badhuis annex ontsmettingsbarak - met ontsmettingsketels voor kleding en met een onreine- en een reine afdeling, een centraal keukengebouw - met kolosale stoompannen, en drie contactbarakken waarin de mensen met elkaar in quarantaine verbleven. De gebouwen waren elk met hun eigen deelterrein omzoomd door geschoren ligusterhagen van een meter hoog.

Vluchtelingenkamp

Eind jaren dertig werd het complex gebruikt als vluchtelingenkamp van Joodse vluchtelingen uit Oostenrijk en Duitsland. Er verbleven hier zowel volwassenen als alleenstaande kinderen. Vooral voor de laatste groep was dit verre van ideaal. Veel vluchtelingen uit het Derde Rijk hebben korte of langere tijd op Heijplaat gewoond.

Na de oorlog

De contactgebouwen waren na de oorlog lange tijd in gebruik voor de opvang van bejaarde verblijfspatiënten van het psychiatrisch ziekenhuis Delta en zijn inmiddels afgebroken. De overgebleven zeven gebouwen zijn na opheffing van de quarantaine-functie gekraakt. Tot dan toe was de inrichting ondanks de tientallen jaren van onbruik nog volledig uitgerust met bedden, matrassen en dekens en onder meer ouderwetse rieten manden vol pantoffels en badjassen. Er stonden nog onderzoekstafels en overal hingen nog stokoude, maar werkzame bakelieten huistelefoons. Een ambtenaar van de gemeente hield zelfs de ketel van de centrale verwarming in gang met steenkool.

Het rivierstrandje op de oever is het enige natuurlijke zandstrand van Rotterdam en wordt druk bezocht. Anno 2019 wonen de krakers van weleer nog steeds op het terrein, wel hebben ze nu allemaal een huurcontract voor de periode van 6 jaar gekregen van de gemeente Rotterdam

Bron: Wikipedia

JUNGLE TOCHT

door Johan Karels

Op oudjaarsavond 1972 lag de Amstelhoek van de HBT in Hamburg. De volgende dag zouden we vertrekken naar Matadi in het voormalig Belgisch Congo. Ik weet niet meer wat voor bulkclading we hadden, maar we hadden in ieder geval ook een lading stieren aan boord.

Die stonden in hokken op het achterdek en er ging ook een cowboy mee om die dieren te verzorgen.

Na tien dagen varen kwamen we bij de monding van de Congo rivier en we kregen een Belgische loods aan boord. Er waren geen kaarten van de rivier, want deze verandert elke maand en alleen lokale mensen weten hoe ze moeten varen. Er was ook geen sprake van VHF of zoiets. Alle berichtgeving over op- of afvarende schepen werd via de seinsleutel doorgegeven. Op zich is dat niet zo'n probleem, maar we waren daar midden in de regentijd, en het onweerde constant. Het gevolg was dat de bliksemontladingen even hard door mijn luidspreker klonken als dat het buiten te horen was. Kortom, een bericht ontcijferen was bijna onmogelijk en het heeft me een paar oren gekost.

Maar de tocht over de rivier was spannend en zo uit de film

“African Queen” Krokodillen lagen op de oever en nijlpaarden op de zandbanken. Af en toe was de rivier zo breed dat we de oevers nauwelijks zagen, maar soms ging je bijna met de schoorsteen door de takken. Na een halve dag varen kwamen we in Boma. Daar gingen we voor anker want het begon donker te worden en er waren geen lichten langs de rivier.

KNALFEESTJE

Na het avondeten zat iedereen op het achterdek een potje bier te drinken en te genieten van de oerwoudgeluiden.

Het was natuurlijk tropisch heet en er stond geen zuchtje wind. Maar Jozef, een matroos, had nog wat vuurwerk uit Hamburg meegenomen en het leek hem wel een goede gelegenheid om dat af te steken. Met een enorme knal ontplofte een kanonslag op het achterdek. Waar Jozef echter geen rekening mee gehouden

had, waren de 24 stieren op het achterdek. Algehele paniek. De stieren braken uit hun houten kratten en begonnen over het achterdek te rennen. Daar werd echter niet opgewacht, want ik heb nog nooit zo snel twintig mannen omhoog zien klimmen. De stieren waren dol van angst en renden door de gangboorden. De meest gelukkigen waren inmiddels één

dek hoger geklauterd in de hoop dat stieren geen trappen kunnen klimmen, maar er stonden er ook op luchtkokers en winchhuizen. De enige die niet in paniek raakte was onze cowboy. Hij wist de stieren uiteindelijk weer in hun hokken te krijgen. Jozef, de matroos die gegooid had, heeft 10 dagen gagestraf gekregen.

De volgende ochtend gingen we door naar Matadi, een suffig stadje midden in het oerwoud. De haven ligt vlak voorbij de “duivelsbocht”. Dit is een bocht in de rivier, waar het water met grote snelheid een haakse bocht maakt. Op de kade stonden nog opschriften als “verboden te spuwen” en nog wat Belgische krenten. De trieste overblijfselen van het Belgische wereldrijk.

Contact

Voor specifieke zaken is het dagelijks bestuur bereikbaar op de volgende e-mailadressen:

De voorzitter op voorzitter@zeemanshoop.nl

De secretaris op secretaris@zeemanshoop.nl

De penningmeester op penningmeester@zeemanshoop.nl

Algemene vragen, suggesties en wat al niet, kunt u versturen naar info@zeemanshoop.nl

In memoriam

Ons bereikte het bericht dat op 25 maart is overleden

Hans van Angeren

Wij wensen zijn familie veel sterkte

Dads' Corona Army

door Constant Herfst

Sind een paar maanden woedt de coronastorm door de wereld. Ik ben op 10 februari in Dublin aan boord van de Thun Gratitude gestapt en dacht toen, net als veel anderen, dat het allemaal wel mee zou vallen. Ik vaar als kapitein op een 7500 dwt metende producten tanker in de Ierse Zee. Met de Thun Gratitude bedienen we Pembroke, Milford Haven, Dublin, Whitegate (Cork) Stanlow, Shannon, Belfast, Londonderry, Avonmouth, Cardiff en Plymouth van lading. We vervoeren altijd schone producten, meestal jet fuel en ongeveer 6300 ton per reis.

De bemanning bestaat uit 10 man; 2 Nederlanders, 1 Rus en 7 Filipino's. Half maart werden er allerlei maatregelen aangekondigd en diverse landen gingen in lock down. De bemanningsaflossingen zijn eerst allemaal tot 16 april opgeschort maar dat gaat nog wel verder verschuiven naar mei, denken we zelf. Hier aan boord zitten er al vier mensen over hun termijn heen en twee anderen bijna. De bemanning neemt het zo als het komt want je kunt beter met salaris aan boord zitten dan zonder geld thuis wachten op een boot. Ik heb nog niet gehoord of gelezen van reders die hun bemanning thuis financieel bijsporen met een voorschot of een andere vorm van hulp.

Door de coronacrisis moeten wereldwijd vele tienduizenden opvarenden noodgedwongen aan boord van schepen blijven. De periodieke bemanningswisselingen die gebruikelijk zijn in de scheepvaart, kunnen niet doorgaan. Veel landen hebben hun grenzen gesloten voor vliegverkeer en in sommige havens gelden quarantaine-eisen en andere restricties die verkeer van personen bemoeilijken. Als opvarenden al van boord kunnen, gaat er geen vliegtuig naar huis, op de Filipijnen of in Nederland, Roemenië of Indonesië. Een noodsituatie dreigt, want als er niets gebeurt kun-

De Thun Gratitude

foto: Marcel Coster

nen bemanningen nog maandenlang vastzitten. De Unctad, deed eerder deze week een dringende oproep de vrije doorgang van de maritieme sector te waarborgen en bemanningswisselingen mogelijk te maken. De KVNRSchat dat op schepen die onder Nederlandse vlag varen grofweg 12.000 opvarenden niet van boord kunnen.

In Ierland valt het best mee met de regels en mogen we nog in een straal van 2 kilometer rond het schip een beetje rondlopen. Alhoewel ik het wandelen ontmoedig, want de reder is natuurlijk bang voor besmetting van zijn schip. In dat geval zou het schip offhire gaan en dan zijn de inkomsten weg. In Engeland werd de eerste week van de coronacrisis als een soort van "blitz" gevierd. "We will manage old chap", Dame Vera Lynn met "We'll meet again", de queen was veilig en prins Charles "slightly ill". Maar nu, na een paar weken begint het onvermogen van het land aardig duidelijk te worden. Er wordt gecollecteerd voor de ziekenhuizen en de oorlogskas blijkt meer een leeg "city hedge fund" te zijn. In de Engelse havens zien we geen Engelse schepen meer. Die bestaan nauwelijks nog en de beleefheidsvlag is de enige Britse koopvaardijsvlag die je nog ziet. Van de veerboten of sleep-

boten hoor je op de VHF meestal een Oosteuropese-, Indiaas- of philipijnse accent. De bemanningen mogen in de Britse havens niet aan de wal en een scheepshandelaar mag alleen nog proviand leveren met een bootje, wat dan weer een paar honderd pond meer kost natuurlijk. Er is weinig fantasie voor nodig om te bedenken hoe funest dat is voor de handel. Alle documenten worden per email heen en weer gestuurd en dit pingpongen met documenten gaat de hele dag door. Ik moet per reis 16 e-mail adressen bedienen. En wat stiptheid en punctualiteit betreft, kunnen de Engelsen nog veel leren van onze oosterburen. De spirit is echter prima en iedereen is hartelijk. Toch legt deze crisis angstig bloot waar we al heel lang voor vrezen. De scheepvaart is nergens op voorbereid. Niemand kan mij vertellen hoe er verder gevaren moet worden als er een bemanningslid uitvalt en op korte termijn moet worden vervangen. Waarschijnlijk gaan dan een Risk-assessment, een "document of change" en een "non conformity report" de uitkomst brengen.

Als alles achter de rug is drinken we er maar een borrel op met stukkie Groninger worst want die is nog steeds vooroorlogse kwaliteit. Ik zie u graag weer bij ons College Zeemanshoop,

H.K.H. Prinses Margriet
Beschermvrouw
Zeemanshoop

Bezoek onze site op
www.zeemanshoop.nl

Colofon:

De Nieuwsbrief verschijnt een aantal keren per jaar en wordt via E-mail verspreid. Toezending papieren uitgave alleen op verzoek.

Uitgave: Secretariaat KCZ
secretaris.zmh@gmail.com

Redactie:
Bert van Leersum
Johan Karels
Wim Grund

Bijdragen van leden

Bijdragen van leden aan deze Nieuwsbrief (op het maritieme vlak) zijn welkom. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, in te korten en/of te redigeren. Overname van artikelen zijn toegestaan met bronvermelding.

The Crone Library (Hubert J.M.W. Peters), 550 pag. Engelstalig, 1989

Books on the Art of Navigation left by Dr. Ernst Crone to the Scheepvaart Museum in 1975 and books on the same subject acquired by the Museum previously. Including a biography and a short history of the Art of Navigation in the Netherlands. Published for the Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum, Amsterdam.

Dr. Ernst Crone (1891-1975) was vanaf 1922 tot 1959 bestuurslid, van 1959 tot 1969 voorzitter van het bestuur van het College Zeemanshoop (Koninklijk sinds 1972). Crone gold in zijn jaren als vooraanstaand zeevaartkundige en historicus in de wetenschap der klassieke navigatie- en stuurmanskunst zoals deze zich vanuit de 15e eeuw ontwikkelde. Verzamelen van antieke geschriften, atlanten, tijdmeters en een scala aan hoekmeetinstrumenten vormden zijn passie.

Crone ontving in 1962 het eredoctoraat van de Universiteit van Amsterdam in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen. Ernst Crone weidde zijn leven aan zeevaartkundige opleidingen, aan maritieme en museale organisaties, aan zeezeilen en watersportverenigingen. Nog altijd ondersteunt het Maritiem Museum Amsterdam het Dr. Ernst Crone Fellowship, een fonds voor gepromoveerde academici die onderzoek doen naar objecten van het Scheepvaartmuseum.

Leergierig als hij was had Crone tijdens zijn studies zich via antiquariaten vroege en kostbare geschriften verschaft in ettelijke talen die in hoofdzaak als thema hadden de vroege zeevaart, meer specifiek de stuurmanskunst aan de hand van navigatie-instrumenten, de sterrenkunde en wiskunde. Reeds in 1916 verscheen zijn eerste artikel in het toonaangevende zeevaartkundig blad De Zee, tot eind jaren '60 zouden het 30 artikelen worden. In de jaren 1928/29/30 en 41 wijdde hij artikelen aan de Amsterdamse leermeester in de zeevaartkunde Pieter Holm, de man van de beroemde tabaksdozen. Die artikelen kregen een zodanige bekendheid dat Crone meer dan eens werd aangesproken als 'Mijnheer Holm'. Zeer gewaardeerd was zijn boek Cornelis Douwes 1712-1773, zijn leven en zijn werk (1941) met inleidende hoofdstukken over navigatie en zeevaart-onderwijs in de 17e en 18e eeuw. Belangrijk werk was ook zijn bijdrage in The Principal Works of Simon Stevin vol I t/m V, Amsterdam 1955-1966, een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen.

Ernst Crone was zich zeer bewust dat hij in de maatschappij een bevoorrechte positie heeft mogen ontvangen, zijn vader en diens voorgangers was het dankzij hun kunde en hard werken als zakenlieden goed gegaan in de wereld. Toch was het behalen van zijn Acte wis- en zeevaartkunde tijdens de oorlog 14-18 naast zijn inmiddels diep ontwikkelde historische kennis de kurk waarop hij dreef in de maritieme wetenschap, het zeevaartonderwijs, de zeilsport en in de museale wereld.

Een Engelstalige biografie is in het boek opgenomen, over zijn jeugd, zijn passie voor het zeezeilen, zijn studie voor de Middelbare Acte I Wis- en Zeevaartkunde, het oprichten in 1920 van de 'Vereeniging Cornelis Douwes' welke voorzag in de studie voor Acte N16 volledige bevoegdheid van leraar Wis- en Zeevaartkunde aan het Nederlands Zeevaartonderwijs. De concept Nederlandstalige uitgebreide herinneringen van Ernst Crone; zijn jeugd omringd door de watersport, wereldoorlogen en zijn inspanningen hoe zijn kostbare eigendommen veilig te stellen voor de vijand, zijn scala aan onbezoldigde voorzitterschappen en onderscheidingen, de vele antiquairs die hij kende en de zoektochten naar bijzondere stukken - het is alles opgenomen in de Bibliotheek van het College.